

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Agitur de Chorepiscopis, ut sciatur status quastiones propositæ Leoni III.
à Carolo M. & Ecclesia Gallicana. Chorepiscopis validas esse ordinationes à
se peractas contendentibus; Episcopis autem, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

apud Ferrandum, & in Capitularibus, & in Cano-
nibus Arabicis.

V. Chorepiscopatus conferebatur cum presbyteratu. Aliquando concedebatur Episcopo vacanti. Ut in canone Niceno, conceditur Episcopo Novatiano redeunni ad communionem Ecclesie. Poterat etiam con-
fieri ceteris Episcopis vacantibus. Tunc Choropiscopus, ob priorem ordinationem, erat Episcopus. Ger-
mania sententia priorum verborum canonis Antiocheni, que sunt exceptio regule. Non omnis Episcopus
vacans est Choropiscopus; sed iscui delatum est illud ministerium.

V. Describunt munia Choropiscopi. De ad-
ministratiōne dictum superius. Subdiaconos & infe-
rioris gradus Clericos ordinabant. Id faciendum con-
sulto Episcopo docet Basilius, juxta canones. Quod
intelligendum est de Synodo Laodicena, que sece-
ndum mentionem facit. Idem erant cum Choropiscopis.
Explicatus Zonaras. Periodante in Concilio Chal-
cedonensi.

I. **N**ON alienum erit ab instituto,
de Choropiscopis breviter age-
re, & dubitandi causas quae synodos Gal-
liae adeo suspensas tenuerunt, decretique à
Leone lati rationes discutere; præsertim
cum antiqui canones, qui majores nostros
adeo molestè habuerunt, variis eruditio-
rum interpretationibus etiam hodie tor-
queantur. Integrum sibi esse Choropiscopii
existimabant episcopali munere in omni-
bus fungi, quod in canone decimo Syno-
di Anthiochenæ manus impositionem Episco-
porum perceperisse, & ut Episcopi consecrati fuisse
dicantur, eisque disertis verbis Subdiaconi-
orum & gradus inferioris Clericorum or-
dinatio permisit, & subiectarum sibi Ec-
clesiarum gubernatio & cura commissa.
Etsi autem eodem canone, & Ancyro, verita
fuerit Choropiscopis Presbyterorum &
Diaconorum ordinatio; attamen non
videtur omnino prohiberi, sed tantum si
tentata fuerit sine Episcopo, ut loquitur
Concilium Antiochenum, id est, absque
ejus mandato, ut illi interpretabatur. Dein-
de illa ordinatio non reficitur ut vitiosa,
sed pena dejectionis indicitur Choropis-
copo. quae pena desuetudine aboleverat
tempore Caroli Magni. Contrà vero re-
ponebant Episcopi, eodem canone Antio-
cheno, Choropiscopi ordinationem, civi-
tatis Episcopopo tributam, ideoque Chor-
episcopum inter Episcopos recensemendum
non esse; qui à tribus Episcopis ordinari
debent ex praescripto Nicenæ Synodi.
Addebat ex Concilio Sardicensi, & Lao-
diceno, Episcopos in civitatibus tantum
instituendos esse, non autem in vicis & pa-
gis, ut Choropiscopos, quos inde villanos
Episcopos Capitularia vocant; ut ex ad-
verso, veros & legitimos Episcopos, regu-
larium, cathedralium, & canonice ordinatorum

Episcoporum nomine significant. Hæc
sunt verba Capitularis: Nam Episcopi non

erant; quia nec ad quandam civitatis episcopa-
lem sedem titulati erant, nec canonice à tribus
Episcopis ordinati. Expendenda est cano-
num Synodi Ancyranæ, Neocæsariensis, &
Antiochenæ sententia, ut Choropiscopo-
rum munus intelligatur. Sanè frequentes in
Oriente fuisse Choropiscopos è subscrip-
tionibus Concilii Nicenæ colliguntur; ubi
inter Episcopos duo Choropiscopi provin-
cia Cœlestyriæ, unus provinciæ Ciliciae,
quinque provinciæ Cappadociae, quinque
provinciæ Isauria, & duo provinciæ Bi-
thyniae subscriptiunt, vices suorum Episco-
porum agentes, ut mihi quidem videtur.
Subscripti etiam Ephesino Concilio Ca-
esariorum Choropiscopus Cappadociae. Eorum
gradus à veteribus probatus est, cùm octa-
vo canone Nicenæ Synodi choropiscopatus,
æquè ac presbyterium, in Clero re-
censeatur, & in Synodo Neocæsariensi
Choropiscopi inter Ecclesia comministros
numerentur, eorumque munia Synodis
Ancyranæ & Antiochenæ præscripta sint.
Superiorem dignitatis gradum præ ceteris
Presbyteris, non solum ruris, sed etiam ci-
vitatis, obtinuisse, unicè docet laudatus
canon Nicenæ Synodi, & secundus Con-
cilio Chalcedonensis, si ordinem scriptura
sequi velimus.

II. Ceterū episcopatus apicem non
obtinebant, ut docet apertissime Concilium
Neocæsariense; quod ad similitudi-
nem septuaginta discipulorum institutos
fuisse Choropiscopos adnotavit, ut hoc
discrimine eos ab Episcopis separaret, qui
Apostolis successerunt. Cui addenda sunt
verba ultima canonis Antiocheni, quae
Choropiscopum ab Episcopo civitatis or-
dinandum præcipiunt: Choropiscopum vero
civitatis Episcopus ordinet, cui ille subiectus
est. Quare cùm canone quarto Nicenæ
Synodi ceterisque canonibus antiquis con-
stet ordinationem Episcopi ab omnibus
vel saltē à tribus provinciæ Episcopis ce-
lebrari debere, planum est ordinationem
Choropiscopi à civitatis Episcopo peractam
non tribuere consecrato dignitatem epi-
scopatus. Vnde recte Leo I. Galliarum &
Germaniarum Episcopis rescriptit, Chor-
episcopos eosdem esse secundum canones
cum Presbyteris, & pontificatus apicem
non habere. Cujus epistola verba à Syno-
do Hispalensi post ducentos annos trans-
cripta sunt: quamvis emunctæ naris homi-
nibus Leonis epistola è verbis Hispalensis
Synodi consarcinata videatur. Quam sen-
tentiam sequi non possum, quia ultimā

Capit. 1. 7. 4.

Can. VIII. 1. 1.
Syn. Prædicta
Choropiscopu-
sus Presbyteri
Iustus.

Syn. Neocæs.

Cap. II. 3. 1. 1.
Chal.

Cap. III. 3. 1. 1.

Cap. IV. 3. 1. 1.

Cap. V. 3. 1. 1.

Cap. VI. 3. 1. 1.

Cap. VII. 3. 1. 1.

Cap. VIII. 3. 1. 1.

Cap. IX. 3. 1. 1.

Cap. X. 3. 1. 1.

Cap. XI. 3. 1. 1.

Cap. XII. 3. 1. 1.

Cap. XIII. 3. 1. 1.

Cap. XIV. 3. 1. 1.

Cap. XV. 3. 1. 1.

Cap. XVI. 3. 1. 1.

Cap. XVII. 3. 1. 1.

Cap. XVIII. 3. 1. 1.

Cap. XIX. 3. 1. 1.

Cap. XX. 3. 1. 1.

Cap. XXI. 3. 1. 1.

Cap. XXII. 3. 1. 1.

Cap. XXIII. 3. 1. 1.

Cap. XXIV. 3. 1. 1.

Cap. XXV. 3. 1. 1.

Cap. XXVI. 3. 1. 1.

Cap. XXVII. 3. 1. 1.

Cap. XXVIII. 3. 1. 1.

Cap. XXIX. 3. 1. 1.

Cap. XXX. 3. 1. 1.

Cap. XXXI. 3. 1. 1.

Cap. XXXII. 3. 1. 1.

Cap. XXXIII. 3. 1. 1.

Cap. XXXIV. 3. 1. 1.

Cap. XXXV. 3. 1. 1.

Cap. XXXVI. 3. 1. 1.

Cap. XXXVII. 3. 1. 1.

Cap. XXXVIII. 3. 1. 1.

Cap. XXXIX. 3. 1. 1.

Cap. XL. 3. 1. 1.

Cap. XLI. 3. 1. 1.

Cap. XLII. 3. 1. 1.

Cap. XLIII. 3. 1. 1.

Cap. XLIV. 3. 1. 1.

Cap. XLV. 3. 1. 1.

Cap. XLVI. 3. 1. 1.

Cap. XLVII. 3. 1. 1.

Cap. XLVIII. 3. 1. 1.

Cap. XLIX. 3. 1. 1.

Cap. L. 3. 1. 1.

Cap. LI. 3. 1. 1.

Cap. LX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.

Cap. LXI. 3. 1. 1.

Cap. LXII. 3. 1. 1.

Cap. LXIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIV. 3. 1. 1.

Cap. LXV. 3. 1. 1.

Cap. LXVI. 3. 1. 1.

Cap. LXVII. 3. 1. 1.

Cap. LXVIII. 3. 1. 1.

Cap. LXIX. 3. 1. 1.

Cap. LXX. 3. 1. 1.